

ВИДАТКИ ЗДОБУТТЯ ОСВІТИ: СУТНІСТЬ ТА ПРОБЛЕМИ ВИМІРЮВАННЯ

Тимошенко І.В.

*Харківський гуманітарний університет «Народна Українська Академія»,
м. Харків*

Нащекіна О.М.

*Національний технічний університет «Харківський політехнічний
інститут», м. Харків*

Система освіти є головним чинником відтворення людського капіталу держави і основою формування національної інноваційної системи.

Сучасний стан системи освіти в Україні вимагає невідкладних реформ, які, в свою чергу, повинні ґрунтуватися на достовірній статистичній інформації щодо функціонування системи освіти. Зокрема, важливо вміти вимірювати не тільки витрати держави на освіту, але й оцінювати витрати домогосподарств, пов'язані із здобуттям освіти.

Проблема отримання достовірних статистичних даних щодо витрат домогосподарств не є унікальною і притаманною тільки Україні, оскільки недоліки у системі статистичних спостережень феноменів і процесів освіти відзначаються дослідниками практично у всіх країнах, що не належать до ОЕСР.

Разом з тим необхідно наголосити, що для України ця проблема постає особливо гостро, оскільки:

- відсутність достовірної інформації про реальний стан та тенденції розвитку освіти суттєво гальмує розробку науково обґрунтованих рішень, що вкрай необхідні для виведення української освіти з кризового стану, в якому вона перебуває на протязі всіх років існування незалежної української держави;

- до теперішнього часу ця проблема ще не стала об'єктом цілісного предметного аналізу ні у відомій нам вітчизняній, ні в закордонній науковій літературі.

Існуюча в Україні практика статистичного спостереження доходів та видатків домогосподарств не дозволяє отримати достовірні дані про реальний розмір витрат, пов'язаних із здобуттям освіти на всіх його етапах (підготовка до вступу до учбового закладу, навчання та отримання відповідного свідоцтва), ні про їх структуру (включаючи офіційні та неофіційні витрати).